214. Številka. V Ljubljani, v sredo 20 septembra 1923. Leto LVI.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petit vrst á 1 D, od 10—15 petit vrst á 1 D 50 p, večji inserati petit vrsta 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici petit vrsta 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor

Upravništvo „Slov. Naroda" in „Narodna tiskarna" Knaflova ulica št. 5, pritličnо. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda" Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje Telefon štev. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1·—

v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1·25

Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod" velja:	V Jugoslaviji v Ljubljani	V Jugoslaviji po pošti	V inozemstvo
12 mesecev	Din 144·—	Din 144·—	Din 264·—
6 „	„ 72·—	„ 72·—	„ 132·—
3 „	„ 36·—	„ 36·—	„ 66·—
1 „	„ 12·—	„ 12·—	„ 22·—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vedno po nakaznici.

Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

20. IX. 1908.

Kje je slovensko oko, ki bi ne videlo v tem znamenju nekaj svojega, nekaj, kar je nerazdružno spojeno z našo narodno samozavestjo in veliko ljubeznijo do rodne grude, kje je slovensko srce, ki bi ga ne stisnila nema bolest in težka misel o mračni prošlosti, in kje je pest sina slovenske matere, ki bi se ne skrčila, kadar se v duši vzdrami spomin na septemberske dogodke usodnega 1908. leta?

Petnajst let je preteklo, loči nas strašen vrtinec svetovnih dogodkov in kdo se ne spominja onih meglenih jesenskih dni, komu ne stoje pred očmi, kakor da bi jih bil preživel šele včeraj? Iz Ptuja je prišla vest, da je železna nemška pest udarila po slovenskem obrazu. In vstalo je na noge vse, kar je čutilo v žilah slovensko kri. Zgodovina človeštva pozna le malo primerov, da bi se bil tako majhen čolnič zoperstavil tako silnemu in orjaškemu valu, da bi bila peščica odločnih in v stoletni borbi za svoje pravice utrjenih ljudi nastopila proti tako ogromni premoči. Kakor v času turških navalov na naših gričih, tako so zaplapolali tedaj kresovi narodne zavesti v slovenskih srcih. Po vseh krajih naše domače zemlje se je dvignil vihar ogorčenja nad brezstidnimi izbruhi tujčeve surovosti, bela Ljubljana pa je bila prva, ki je dala duška svoji upravičeni jezi. Ni bilo tiste dni razlike med stanovi, med bednimi in bogatimi, starimi in mladimi — kakor en mož je skočilo vse na plan, da odgovori na nezaslišano izzivanje in očisti svojo ponosno prestolico od vidnih znakov tujega nasilja. Skromen in krotak, kadar mu hočejo vzeti najelementarneše pravice do življenja, je posegel naš narod po samoobrambi, da dokumentira svojo neomajano voljo in hrepenenje po svobodnem življenju. Razburjene in ogorčene množice so napolnile ulice, zadonele so slovenske pesmi, nemški napisi so se morali umakniti s svojih uzurpiranih mest, nemštvo in nemškutarstvo pa se je stisnilo plaho v kot in s strahom zrlo narodnemu gnevu v oči. Avstrijski oblastniki so bili sprva presenečeni, ker so mislili, da je v Slovencih že zdavna strta vsaka odporna sila. Za hip so v svoji zmedi popustili vajeti, nato pa so se znova osokolili in poslali na ulico — nemško vojaštvo. In tekla je slovenska kri. Dve smrtni žrtvi — Adamič in Lunder — in nad 20 težko ranjenih, to je bilo plačilo za to, da je Slovencu vendar le enkrat zavrela kri in se vzbudil v njem narodni ponos, ki mu je narekoval aktiven odpor proti nemškemu nasilstvu. No, Slovenci še nismo bili utrjeni v narodnem odporu, zato nam je takoj omahnila že dvignjena pest. Zavladal je zopet mir in Slovenec je zopet uklonil tilnik pred samozvanim avstrijskim gospodarjem . . .

Nadeli smo si žalna oblačila in stopali s povešeno glavo in stisnjenimi pestmi za krstami svojih žrtev. Tam pri Sv. Križu, na njivi večnega miru, smo ju izročili materi zemlji v prepričanju, da bo njih prah samo seme za nove smelejše narodne podvige . . .

Vsako leto smo se spominjali septemberskih dogodkov in spominjali se jih bodo naši potomci vedno, dokler bo tekla na zemlji še na slovenska zibelka. Toda odkar za našim hrbtom ni več tujčevega biča, odkar tudi nam sije svobodno solnce, je ta spomin še dražji. Redki so bili v usodnem 1908. letu, ki so se prav zavedali, čemu je bila tedaj prelita in kakšne sadove bo obrodila ta slovenska kri, danes pa je vsem jasno, da sta bila Lunder in Adamič ono iz naše narodne duše iztrgano gorčično zrno, iz katerega je kmalu nato pognalo mogočno drevo nacijonalne zavesti, ki je rodila voljo po samoosvojitvi — **majsko deklaracijo** in na temelju te oktobra meseca 1918. leta **narodno revolucijo**..

In ko se spominjamo danes septemberskih dogodkov iz l. 1908., ko se poklanjamo manom takratnih žrtev, je naša dolžnost, da ne pozabimo tudi onih neštetih bratov Srbov, ki so šli neustrašeno v smrt, da dovrše veliko delo, ki bi ga mi sami ne bili nikdar dovršili. Na Kosovem polju, ob bregovih šumeče Marice, na solunskem bojišču, v dolini Drine, na planotah Dobrudže, povsod, kamor je stopila junaška srbska vojska, spe ti neustrašni borci za osvobojenje in ujedinjenje jugoslovenskega naroda svoj nevzdramni sen. Brez slavnih zmag srbskega orožja, brez tisočev in stotisočev padlih srbskih bratov, ki se niso bali trpljenja in smrti, kadar jih je zvala na branik ogrožena domovina, bi bile zaman septemberske in vse poznejše žrtve slovenskega plemena, zaman bi bilo hrepenenje po neodvisnosti in svobodi, ker naše moči so bile preslabe, da bi mogli sami, brez bratske pomoči, vreči s sebe težko breme tujega jarma.

Zato slava septemberskim žrtvam, predvsem pa večna slava srbskim herojem, ki so edini omogočili, da septemberske naše žrtve niso bile zaman!

URADNI PODATKI O POTRESU NA JAPONSKEM.

— **Pariz**, 18. septembra (Izv.) Iz Tokija je prejelo japonsko poslaništvo statistične podatke, ki jih je zbrala vlada o velikem potresu. Ugotavljajo, **da je ob potresu zgorelo 298.255 hiš in 36.155 hiš je bilo porušenih. Človeških žrtev je bilo 72.600.**

Telefonska in brzojavna poročila

Nadaljni razvoj dogodkov na Reki.

Maskirana aneksija Reke. — Mir na Reki. — Daljne priprave Italije.

— **Beograd**, 19. septembra. (Izv.) Po rešitvi tekočih zadev je snočni ministrski svet zelo obširno razpravljal tudi o zunanjepolitičnem položaju naše kraljevine. Splošno je mnenje, da je položaj zelo resen, toda vlada je uverjena, da bo lahko z uspehom prebrodila vse zunanjepolitične težkoče in komplikacije. Po končani seji so bili ministri zelo rezervirani in niso hoteli dajati zastopnikom tiska nikakih pojasnil glede Reke oziroma o demarši v Sofiji in o razmerah na Bolgarskem. Po informacijah vašega dopisnika je kurir zunanjega ministrstva, ki je snoči odpotoval v Rim, vzel s seboj poleg navodil našemu poslaniku tudi **odgovor vlade na zadnje pismo Mussolinijevo. Vsebina tega odgovora je tajna.**

Snočni seji ministrskega sveta je prisostvoval tudi pooblaščeni minister Ljuba Nešić, ki je podal vladi obširno poročilo o razvoju dogodkov na Reki. Naša vlada še vedno načelno in odločno vstraja pri zahtevi, da se ima reški problem rešiti v smislu rapallske pogodbe. Opažati je, da Italija skuša na Reki zavarovati svoj prestiž, da skuša dobiti nad Reko vso oblast in doseči nad njo suverene pravice. Prihajajo tudi poročila, da bo Italija v skrajnem slučaju celo apelirala na reško prebivalstvo, da samo potom plebiscita odloči o usodi Reke.

Zunanjemu ministru dr. Ninčiću so bile poslane nove instrukcije, da zainteresira delegate Društva narodov za reški problem.

— **Sušak**, 19. septembra. (Izv.) Tekom zadnjih dni, ko je italijanski general Giardini prevzel oblast nad Reko kot mestni guverner, se ni dogodilo ničesar izrednega. Na Sušaku vlada popoln mir, toda naša primorska javnost je globoko prepričana, da je Italija storila zadnji akt za trajno prisvojitev Reke. Zbrani so točni podatki o koncentraciji italijanske vojske v Istri in na Primorskem. Zbrane so italijanske čete ob istrski obali, tako v Lovrani, dalje v Matuliah, med Jelšanami in Jurdani se nahaja težka italijanska artilerija. Vojska še vedno prihaja. V Primorju računajo, da so zbrane tri divizije redne vojske, a tri so pripravljene v rezervi.

Na Sušak je došlo tudi več angleških in francoskih novinarjev. Med njimi vlada veliko zanimanje za nadaljni razvoj dogodkov na Reki.

Dopisnik londonskega dnevnika »Times« je brzojavil svojemu listu zelo obširno poročilo, za katero je izdal 3600 dinarjev. Dopisnik se v brzojavki zelo pritožuje nad postopanjem Italijanov napram njemu, ker so mu omejili svobodno gibanje. V brzojavki navaja točno število vojaških sil Italije, ki so koncentrirane ob Reki in ob meji proti Jugoslaviji. Glede naše kraljevine naglaša dopisnik korektno postopanje oblasti ter najvzornejši red in mir v vseh krajih. Konstatira tudi, da naša država ne koncentrira napram Italiji nikakih čet, tako da se Italija ne more pritoževati o kaki provokaciji. Provokatorno nastopa Italija.

* * *

— **Rim**, 18. sept. (Izv.) S strani vlade se razširjajo po listih glede Reke nastopne vesti.

1. Italija **ne anektira** Reke, ker je podpisala in ratificirala ter dala sedaj registrirati pri Društvu narodov rapallsko pogodbo in santomargheritsko konvencijo.

2. Italija ne gre z Reke, ker je še vedno tam, da varuje red in zagotovi materijalno življenje mestu, ki je obubožalo, pričakujoč rešitve vprašanja, ki se še vedno razpravlja z Jugoslavijo.

3. Italija **ne pretrga** pogajanj z Jugoslavijo, marveč je, preden se je poslužila potrebne odredbe, da je poslala na Reko generala Giardina, ponovila pri beograjski vladi izrecno vabilo k novim direktnim stikom (ne več potom tehniških komisij) v svrho, da se izločijo enkrat za vselej nevšečni povodi za nesporazume in nesoglasja, predstavljena s strani Reke.

4. Italija želi tako obliko pristaniškega konsorcija, ki bi dala svobodni reški državi materijalno možnost za eksistenco in bi istočasno ne žrtvovala mednarodnosti. Želja je, da se vendar že napravi konec dolgi, dragi in brezplodni okupaciji.

5. Italija **ne išče in ne želi** konfliktov zaradi Reke, **ki v kompleksu italijanske politike predstavlja le lokalno in podrobno vprašanje.**

6. Italija zasleduje na sploh politiko miru v zunanjosti, da se more posvetiti svoji notranji obnovi; stremi pa po miru s prestižem, to je, čeprav izvaja politiko konciliantnosti, bi ne trpela provokacije s strani drugih. Italija dela torej jasno politiko miru, dostopnosti in spoštovanja pogodb, ki naj se ceni in posnema od vseh, v pravem interesu miru in evropske obnove.

(Italija se dela sedaj zelo korektno in izjavlja, da ona spoštuje in izvaja pogodbe! Ako bi bilo to res, potem bi bilo reško vprašanje že zdavnaj rešeno in Reka bi ne umirala več. Baš zaradi nespoštovanja in neizvajanja pogodb s strani Italije bo kmalu konec Reke, ako se rimska vlada zadnji trenotek ne povspne do spoštovanja in izvajanja podpisanih pogodb in konvencij!)

PRIHOD GENERALA GIARDINA.

Sušak, 18. sept.

Včeraj ob 5. popoldne se je pripeljal na Reko s posebnim parobrodom iz Opatije vojni general Giardino. Po mestu vihra nekoliko zastav, delo je ustavljeno in aneksijonisti so se pripravili za svečan sprejem generala. Okoli 300 fašistov je bilo v pristanišču ob prihodu generala, mnogo žensk, godba je svirala, začeli so zvoniti zvonovi, sirene na par brodovih so piskale — ogromna **večina prebivalstva je ostala doma!** Generala so sprejeli visoki italijanski častniki in prof. Depoli z nekimi javnimi funkcijonarji. Nato je množica spremila generala do vladne palače, kjer je imel kratek govor, izvajajoč, **da vežejo Italijo in Reko take vezi, katerih nobena sila ne more več pretrgati. Borba, ki se vodi že dolgo časa, še vedno ni završena. Vsakdo naj vrši svojo dolžnost!** Potem so priredili fašisti povorko, ki pa ni bila kdo ve kaj velika, in zahtevali so aneksijo Reke k Italiji.

Reška garnizija je povečana. Tam je okoli 12.000 vojakov, v Trstu jih je 20.000, več vojaštva je razpostavljenega ob istrski meji. Po Reki se govori, da pridejo pred mesto tudi Italijanske bojne ladje.

Govori se, da je dala italijanska vlada generalu na razpolago »cospicui fondi« (znatne fonde), kar morda jasno označa nalogo njegove funkcije. Po vsem Primorju vlada veliko vznemirjenje, kakor tudi med vsemi onimi Rečani, ki zahtevajo, da bodi Reka svobodna! Iz rok Depolija, ki je bil seveda orodje Italijanske vlade, je prešla oblast na Reki **naravnost na predstavnika službene Italije.** Razlaga se to tako, da je Mussolini za dan 15. septembra napovedal politiko svobodne roke in jo začel izvajati. Ni sicer proglašena aneksija Reke ali na Reki je vojaški guverner Italije, da ipso facto inavgurira aneksijo, za katero se trudijo iz Italije došli življi že od D' Annunzijevega nastopa dalje. Prebivalstvo pričakuje razsodnih činov s strani naše vlade.

NALOGA GENERALA GIARDINA.

— **Rim**, 18. setembra. Misija generala Giardina na Reki obsega dve nalogi:

1.) da se vspostavi normalnost za socijalno življenje, da se preprečijo zlorabe in nepremišljenosti, kakor jih je označil profesor Depoli, ter da se obnove za bodočnost vse vrednosti discipline in soživljenja, potrebne za legalnost skupnega življenja;

2.) da prouči takoj in izvrši v najkrajšem času, soglasno s sredstvi, ki jih je dala centralna vlada na razpolago, vse one upravne odredbe, ki zamorejo dvigniti meščanske odnošaje in povrniti delavskim slojem ter vsem produktivnim razredom ono

---

Claude Farrère — prevel **Miran Jarc:**

Civiliziranci.

Roman. 34

»Nocoj v Cholon?«

V Cholon popivat, razgrajat, privzdigavat dekletom krila.

»Ne, nemogoče . . .« Nenadoma se zlaže, ne da bi pomislil. »Nemogoče; celo popoldne sem hodil; na smrt sem utrujen, grem na ladjo.«

XIII.

V ulici Catinat je ob času sprehodov srečal Torral Mévila, ki je šel peš in mahal z rokami. Kar zavzel se je in ga podsmehljivo vprašal:

»Kje imaš voz? Kaj pa počenjaš tu. Vse ženske se vendar nastavljajo na sprehajališču.«

»Kaj vem.«

Mévil je videti truden in slabe volje. Torral ga je prijel za roko.

»Kaj pa je s Fiercom? Že osem dni ga nisem videl. Poslednjič sem ga našel tu. Tekel je kot žrebe. Povabil sem ga za čez noč, on pa je zakričal nad mano, da ne utegne, da je do smrti utrujen in je oddirjal. Od tedaj je izginil.«

»Včeraj sem ga videl od daleč v Malaisovi kočiji.«

»A, s temi občuje?«

Torral je kar obstal; tako se je začudil.

»Da. V tej hiši često spregovore o njem; pa tudi po drugih družinah . . .«

»Nisem mislil, da je tako neumen.«

Stopala sta drug poleg drugega.

»Malais,« je pripovedoval Torral, »bo pri neki kupčiji z rižem zaslužil ogromne vsote. Davke je dobil v zakup le za štiri milijone, ker se guverner sam ni upal pobirati davkov. Malais pa se upa; nabavil si je dva tisoč oboroženih železojedov iz Winchestersa; davki mu bodo vrgli osem milijonov; — toda zato bomo pa doživeli upor.«

Mévil se je malomarno zganil.

»Upor bi bil pač nedobrodošel,« je vztrajal Torral. »Utegnejo nas vpoklicati.«

Bil je rezervni častnik, ki bi moral v nujnem slučaju poveljevati topničarjem na rtu Sv. Jakoba.

Mévil ga sploh ni poslušal in je stopal, zroč k tlom.

»Kaj ti je?« ga je inženir nenadoma vprašal.

Zdravnik je počasi zgibal z rameni:

»Sitnosti . . .« Govoril je mrko.

». . . Sitnosti. Hoče se mi ženske, ki ne mara. Hoče se mi dveh žensk . . .«

»Katerih?«

»Malaisove, — Abelove.«

»Priletno Abel?«

»Ne. Marto.«

»To, malo? Saj se ti je zdela suha.«

»Da. Toda če jo le vidim, me popade vrtoglavica. Ali se spominjaš nekega večera v gledališču? Toliko, da se nisem onesvestil. Oslepila me je kot električna luč. Stikal sem po svojih starih knjigah, pa, veš, da nisem našel slične bolezni. Ne vem, kako naj ravnam . . .«

Za hip je postal.

»Vzamem jo za ženo,« je sklenil.

»Kaj si znorel?« mu je rekel Torral

»Morda res.«

Torral je pomislil.

»Dve ženski, ki nočeta! To je za Saigon dovolj. Ali si vse poizkusil?«

»Prav nič. Saj vidiš, da butam ob zid. Marta me zgrozeva, da hromim. Druga pa se me boji in se zapira pred mano.«

»Torej te ljubi.«

»To mi mnogo koristi.«

Prižgala sta cigarete. Mévil je svojo pokadil.

»Saj so še druge ženske,« je nasvetoval inženir. »Tu ali tam, krč je povsod isti.«

Mévil je zmajal z glavo.

»Ne morem. Da, so še druge ženske, — še več, kot jih hočem, — še več, kot jih prenesem. Prav zdaj me čaka neka v Cholonu in zato grem peš, ker se ne maram pripeljati v kočiji k temu sestanku. Ej, kočljiva pustolovina; mlado dekletce.«

»Me malo briga. No, in?«

»A jaz nočem ne te, ne drugih . . .«

»Pazi se,« je dejal Torral, »če si že tako zašel, ti preti nevarnost.«

Dospela sta do katedrale. Pred vrati sta obstala.

»Ali se še spominjaš,« je dejal Torral, »kako sem nekega večera treščil mačko ob to zidovje? To je bilo takrat, ko je prišel Fierce, — Fierce, ta prismoda! — bili smo pijani in iskali četrt Boresse, ki je na dobrem glasu. V tem dogodku je dokaj filozofije in — medicine, medicina je tebi potrebna. Alkohol in koitus — pa bo prešla vsaka vrtoglavost.«

»Ne,« je odvrnil zdravnik. »Saj imam izkušnje: Kadar me zgrabi strast za kako žensko, je ni stvari, ki bi me raztresla. Preveč sem poslušal te slasti; zdaj jim moram sužnjevati. Tudi nocoj jim moram biti poslušen, ali pa . . .«

Stala sta na cesti, ki je bila posuta z rdečim peskom. Mimo njih je švignila viktorija s hreščečimi kolesi. Mévil se ni umaknil.

»Stoj!« je zakričal inženir in skočil naprej.

Mévil ga je začuden pogledal in brezbrižno zamahnil.

»Nobene nevarnosti!« je zašepetal.

Šla sta spet nazaj na ulico.

»Na, to je vse,« je sklenil zdravnik.

»Še ni vse izgubljeno,« je dejal Torral.

»Malaisova te prav gotovo ljubi; dvori ji. Uporabi tega neumnega Fierca, saj zahaja k njej! Išči jo vsepovsod, preži nanjo, zasleduj jo; lov iz zasede! Kar pa zadeva drugo — za vraga, saj je ne ljubiš: to so vrtoglavosti, ne pa gorečnost.«

»Če ne bom spal pri Marti Abel,« je zatrjeval Mévil, »me te omotice ne bodo zapustile in vsled njih bom poginil.

možno stanje gospodarskega življenja, katero je dolga obstrukcija drugih skoro popolnoma uničila in vrgla v najstrašnejšo revščino nekdaj tako bogat trgovski em-

— **Rim**, 18. septembra. **Misija generala** (Težka naloga! Ne verjamemo, da jej bo dorastel general Giardino! Pa čemu vse to? Reka naj se vrne Rečanom in pravemu njenemu zastopstvu! Pa bo kmalu oživela, kakorhitro sklene z Jugoslavijo pošteno pogodbo! Naravnost nesramno je govoriti o »obstrukciji drugih, ki je uničila Reko« — dočim trdno stoji resnica, da bi Reka danes cvetela, ako bi jo bila Italija pustila popolnoma pri miru. Pogin Reke je iskati edino le v Rimu!)

ZANIMANJE DIPLOMATOV ZA REŠKO VPRAŠANJE.

— **Beograd**, 19. septembra (Izv.) V diplomatičnih krogih vlada napeto zanimanje za nadaljni razvoj dogodkov na Reki, kakor tudi za stališče naše države. Tekom včerajšnjega dneva so se v zunanjem ministrstvu informirali o položaju na Reki in o splošnem mednarodnem položaju naše kraljevine skoraj vsi na našem dvoru akreditirani zastopniki zunanjih držav. Pomočnika zunanjega ministra Gavrilovića je včeraj najprej obiskal čehoslovaški poslanik Jan Šeba, dalje angleški poslanik Young, romunski poslanik Emandi, francoski poslanik Clemens Simon, albanski Ali Riza Kolonja, šef komisije za razmejitev napram Albaniji polkovnik Gilds in nemški odpravnik poslov Eisenroll. Vsi so prosili za informacije o stališču naše vlade glede ukinjenja civilne uprave na Reki in imenovanja vojaškega guvernerja od strani Italije. Nekateri so se tudi zanimali za dogodke na Bolgarskem.

Izbruh protirevolucije na Bolgarskem.

Vesti v Beogradu oficijelno še nepotrjene.

— **Beograd**, 19. septembra. (Izv.) Tekom včerajšnjega popoldneva okoli 15. se je po mestu razširila senzacijonalna vest iz Caribroda, ki je prispela privatnim potom, o izbruhu protirevolucije na Bolgarskem. Vest do danes zjutraj še ni oficijelno potrjena, politični krogi pa jo smatrajo za verjetno.

Na bolgarskem poslaništvu so snoči izjavili, da nimajo o revoluciji nikakih oficijelnih poročil in da je vest precej neverjetna. Poslaništvo naglaša, da je ravno včeraj prispel iz Sofije v Beograd višji bolgarski uradnik, ki izjavlja, da vlada v Sofiji popoln red in mir.

Ministrstvo zunanjih zadev je tudi dobilo iz Caribroda več privatnih poročil o protirevoluciji na Bolgarskem. Združeni komunisti in zemljoradniki so nastopili proti sedanji bolgarski vladi g. Cankova in makedonskim organizacijam. Protirevolucijo smatrajo kot posledico velikega terorja, ki ga je vlada izvajala v zadnjem času nad komunisti. Po nekaterih poročilih so se vršili krvavi spopadi med komunisti, zemljoradniki na eni strani in vladnimi četami na drugi strani v okolici Sofije, posebno pa v severnem delu. Komunistom se je baje posrečilo dobiti v roke več občin. Ljuti boji se vrše v večjih mestih, kakor Plevni, Plovdivu in drugod. Vlada je iz Sofije odposlala številne čete proti komunistom. Poslednje vesti iz Caribroda vele:

Danes popoldne (18. t. m.) je izbruhnila v središču Bolgarske protirevolucija. Združeni komunisti in zemljoradniki so nastopili proti vladi in makedonskim komitom. Organiziranim četam komunistov in zemljoradnikov načeluje neki general, intimen prijatelj pokojnega Stambolijskega, čegar ime pa je v popolni tajnosti. Dobro oboroženi komunisti so zavzeli že več občin ter tam postavili lastno občinsko upravo. V Sofiji vlada momentano mir. Po nekod je nastala ljuta borba med obema taboroma. Uvedena je stroga cenzura. Komunisti so ponekod prevzeli ves javni promet in ga dobro organizirali.

Nastop naše vlade v Sofiji. – Demarša.

ODLOČNOST VLADE PROTI MAKEDONSKIM KOMITAŠEM.

— **Beograd**, 19. septembra (Izv.) Z ozirom na zbiranje makedonskih komitašev ob naši meji in na zanesljiva poročila o pripravah makedonskega komiteja, da prične z organiziranim napadom na naše južne kraje, je včeraj obiskal naš poslanik v Sofiji g. Rakić predsednika bolgarske vlade g. Cankova ter mu v imenu naše vlade ustmeno objavil, da dela naša vlada vlado g. Cankova odgovorno za vsak eventuelni poskus napada makedonskih četašev na naše obmejne kraje. Naša vlada ne bo v takem slučaju opustila sredstev, ki so ji dana na razpolago na podlagi neuilisko mirovne pogodbe in pa sredstev, ki izvirajo iz niškega sporazuma. Naša vlada bo porabila pravico preganjati makedonske komitaše za slučaj napada tudi na bolgarskem ozemlju tako dolgo, dokler ne bo dobila od bolgarske vlade vseh garancij za red in mir ob meji.

Ta ustna demarša je imela popolen uspeh. Ministrstvo zunanjih zadev je snoči pozno dobilo obvestilo, da je bolgarska vlada odredila vse potrebno, da preneha nevarno gibanje razbojniških makedonskih čet ob naši meji. Po informacijah vašega dopisnika je bila naša vlada pripravljena tudi z oboroženo intervencijo, glavno v Sofiji doseči popolno zadoščenje in zavarovanje naših mej. Vkorakale bi v Sofijo naše vojaške sile, ki bi toliko časa tam ostale, dokler bi bolgarska vlada ne dala zadostnih garancij.

— Beograd, 19. septembra (Izv.) V političnih krogih živahno razpravljajo o naši demarši v Sofiji. Naglašajo, da je bila to posledica izzivanja od strani bolgarske vlade, ki je skoraj direktno podpirala našim južnim krajem nevarno gibanje makedonskih organizacij. Ustmeno demaršo, ki je včeraj sledila v Sofiji, je treba smatrati kot neke vrste ultimatum. Naša vlada je odločena vporabiti najizdatnejše represalije za slučaj, ako se ne umaknejo makedonske razbojniške čete. V smislu določb niškega sporazuma z dne 12. marca tl. bi naša vlada zahtevala za slučaj vpada makedonskih razbojnikov, da ona direktno na bolgarskem ozemlju preganja napadalce in na bolgarskem ozemlju sama razžene makedonske organizacije. Zahtevala bi tudi kazensko postopanje proti vsem voditeljem in pa uradnikom, ki so udeleženi pri teh organizacijah.

— **Beograd**, 19. septembra (Izv.) Na včerajšnji seji je ministrski svet zelo obširno razpravljal o stališču naše vlade napram Bolgarski. Zanimivo je dalje dejstvo, da je francoski tisk popreje zaznal za ultimat naše vlade Bolgarski, kakor pa Beograd. Francoski tisk ugotavlja, da se naša država nahaja v težkem položaju. Francoski listi obenem ostro napadajo dvoreznо postopanje bolgarske vlade. Zanimivo je tudi, da je beogradski tisk šele iz Pariza izvedel za ultimativno noto naše vlače Bolgarski. Politični krogi naglašajo, da je bila velike važnosti misija maršala Franchet d'Espereya.

— **Beograd**, 19. septembra (Izv.) Na temelju dokumentov, ki jih ima naša vlada v rokah o direktni podpori makedonske akcije od strani bolgarske vlade, o podpori akcije za napade v naše južne kraje, je včeraj bila izročena v Sofiji v obliki ultimata nota, da bo naša vojska za slučaj ponovnih napadov bolgarskih četašev prekoračila meje in vkorakala v Bolgarsko ter zasedla tudi Sofijo, ker je take napade bolgarskih čet smatrati kot kršitev neuiliske mirovne pogodbe. O koraku naše vlade so bile obveščene vse države Velike in Male antante. Bolgarska vlada bo proti tej noti vložila proti vsem velesilam protest. Odposlana so poslaništvu že tovadevna navodila. Zanimiva pa je okolnost, da se Bolgarska zelo izogiba koraka predložiti zadevo Društvu narodov.

INTERVENCIJE NAŠE KRALJEVINE V SOFIJI?

— **Beograd**, 19. septembra (Izv.) Snoči pozno se je po prvih poročilih o izbruhu protirevolucije na Bolgarskem razširila v političnih in parlamentarnih krogih vest o intervenciji naše kraljevine v Sofiji. Vlada ima odposlati oboroženo silo na pomoč sedanji bolgarski vladi. Ta vest pa je bila le forsirana od gotovih parlamentarnih krogov in ni bila pozneje na merodajnem mestu potrjena. Oborožena intervencija naše kraljevine, če bi sledila v Sofiji, bi imela povsem drug značaj. Za cilj take intervencije bi bilo le zavarovanje naših interesov in miru ob naših obmejnih krajih.

Naš državni proračun izgotovljen.

RAVNOVESJE V PRORAČUNU. — IZENAČENJE TROŠARINE ZA VSE POKRAJINE.

— **Beograd**, 19. septembra (Izv.) Na snočni seji je finančni minister dr. Milan Stojadinović predložil ministrskemu svetu definitivno izgotovljeni državni proračun za l. 1923/24. Ministrski svet je proračun v splošnem odobril. Proračun je centraliziran in je sedaj odpadla razporedba po pokrajinah. Vsa ministrstva imajo sedaj proračun sestavljen enotno za vso državo. Dohodki in izdatki so v proračunu izenačeni. Državni proračun v celoti izkazuje dohodkov in izdatkov 10 milijard 414 milijonov dinarjev.

Ministrski svet je dalje sklenil z ozirom na sedanji parlamentarni položaj predložiti za zadnje tri mesece tekočega leta zakon o dvanajstinah. Te dvanajstine za oktober, november in december znašajo eno četrtino proračuna in je le nekoliko povišan budget ministrstva za narodno zdravje. Določen je večji znesek za vzdrževanja raznih bolnic.

Ministrski svet je dalje sklenil uvesti enotno trošarino na žganje, duhan in sol. Ministru notranjih zadev je bil končno dovoljen kredit v znesku 200.000 dinarjev za ojačenje varnostnih straž v Djakovici in Metohiji.

OJAČENJE ITALIJANSKE POSADKE V ZADRU.

— **Beograd**, 19. septembra. (Izv.) Po poročilih iz Splita je zadnje dni Italija zelo ojačila italijansko posadko v Zadru, da se zavaruje pred kakimi eventualnimi napadi od strani Jugoslavije. V Zadru je zbranih okoli 10.000 mož vseh skupin.

SANACIJA NEMŠKIH FINANC.

— **Berlin**, 18. septembra (Izv.) Danes je dolar prvotno notiral 360 milijonov, angleški funt pa 1750 milijonov. Na odločno intervencijo državne banke pa se je končni tečaj takoj izboljšal, da je dolar notiral samo 150 milijonov, funt pa 750 milijonov mark.

— **Berlin**, 18. septembra. (Wolff.) Da bi sanirala svoje finance in ustanovila zdravo valuto, pripravlja nemška vlada dalekosežne preuredbe v finančni politiki. Po novem načrtu bi bila državna banka ločena od državnih financ in bi mogla opravljati funkcije denarnega zavoda z zlato podlago. Državne menice se ne bodo več diskontirale pri državni banki tako, da ne bo več mogoča neodeljiva množitev obtoka papirnatih mark. Za prehodno dobo izda banka nove novčanice, za katere bo jamčila zlata podlaga privatnega gospodarstva. Te novčanice bodo zakonito plačilno sredstvo, papirnata marka pa bo služila kot drobiž novega denarja. Istočasno bodo po finančnem programu, ki je že izgotovljen, zelo reducirani izdatki v ne svrhe.

POTRES NA MALTI.

— **London**, 18. septembra (Izv.) Reuterjev urad javlja iz Malte: Danes ob 5 45 je bil močan potresni sunek. Potres je napravil ponekod škodo. Med prebivalstvom je nastala panika.

— **Rim**, 18. septembra (Izv.) Po poročilih iz Malte je današnji potres napravil precejšnjo škodo. Potres so čutili tudi v mestu Sirakuzi na Siciliji.

SAMOMOR TURŠKEGA PRINCA.

Pariz, 18. septembra (Izv.) Iz Carigrada javljajo, da se je danes ustrelil turški princ Abdul Rahim, sin bivšega sultana Abdula Hamida.

NESREČA NA MORJU.

— **San Sebastian**, 18. septembra. (Havas.) Na parniku »Euskalarris« je eksplodiral parni kotel. Štiri osebe so bile ubite, 8 ranjenih, 8 pa jih pogrešajo.

VELIK POŽAR V KALIFORNIJI.

— **Berkeley** (Kalifornija), 18. septembra. (Reuter.) Strašen požar je uničil več sto hiš, med njimi je težko prizadeta tudi univerza. S pomočjo dinamita se je posrečilo omejiti požar, da ni dosegel še trgovskega okraja.

Edin odgovor.

Ni še rešeno reško vprašanje, že hočejo razviti Italijani bakrsko. Ne bo še rešeno to, že bo našla iznajdljiva italijanska diplomacija kako drugo vprašanje in tako se bo nadaljevala pesem, dokler ne bo Italija dosegla svojega cilja: naše gospodarske smrti.

Temu cilju je podrejena vsa italijanska politika. Zato naletimo povsod, kjer se le oglaša kak naš nasprotnik, na italijanske prste. Da smo izgubili plebiscit je bistveno italijanska zasluga, da je padel Stambolijski, je pripomogel italijanski denar, da je Albanija razbita v dva tabora in da se tam pripravlja revolucija proti nam prijazni vladi, je italijansko delo in da noče Madžarska opustiti od svojih iredentističnih teženj, je zopet »zasluga« Italije. Skratka, povsod zadevamo na Italijo in je reško vprašanje kot izhodišče jadranskega vprašanja — kardinalno vprašanje vseh Jugoslovenov, vprašanje njihovega obstoja.

V svojem bistvu ni jadransko vprašanje drugo ko stoletni boj med zapadom in vzhodom. Razlika je samo ta, da je vsled odpada Avstro-Ogrske postavljena razvodnica boja bolj zapadno, da ne gre več preko srede našega naroda, temveč skoraj po naravni meji našega naroda, v kolikor niso Italijani uspeli, da po svetovni vojni pomaknejo mejo vzhodneje v našo škodo.

Upoštevajmo pa še eno dejstvo. Ne dosti večja od Jugoslavije je Italija, prebivalstva pa ima trikrat toliko. In naravni zakladi Jugoslavije so še skoraj nedotaknjeni, oni Italije že skoraj izčrpani. Ali se čudite, če pravi Mussolini, da je Italija premajhna, da nima v njej 25 milijonov ljudi prostora. Mi naj damo ta prostor. Najprej italijanski trgovini in industriji, potem tudi italijanski kolonistom in delavcem, ki jih bo uvažala industrija, ker je Amerika zaprta.

Z reškim vprašanjem je razgrnjen ves kompleks vprašanj, ki izhajajo iz jadranskega vprašanja.

Nebistveno je, kako bo rešeno reško vprašanje samo, bistveno je le, kako bo z njegovo rešitvijo odločena naša priprava za končni boj.

V tem oziru pa odločujemo edinole mi sami. Ali spoznamo, da je naš spas le v slogi, delu in požrtvovalnosti, ali pa izgubljamo še naprej postojanko za postojanko, kakor uči zgodovina od leta 1918 dalje.

Z drugimi besedami: naš boj bo zmagovit, če bo ves narod združen v volji po zmagoviti rešitvi jadranskega vprašanja, naš boj bo pa zaigran, če ne bomo kos temu postulatu.

Utelesenje te volje pa je »Jugoslovenska Matica«.

Zato odgovori na italijansko razvijanje bakrskega vprašanja vsak Jugosloven najbolje na ta način, da pristopi k »Jugoslovenski Matici«.

Če bi mogli isti hip, ko bo reško vprašanje na višku napetosti, javiti vsemu svetu, da je pristopilo k Jugoslovenski Matici 1 milijon Jugoslovenov, in to bi ne bila niti desetina, ali res niste uverjeni, da bi se rešitev reškega vprašanja nagnila v naš prilog.

Odgovor je resen in upoštevanja vreden samo, kadar ima pečat skrajne resnosti.

Vsi vemo pa tudi, da ne odločuje pri mednarodnih dogovorih, in zlasti proti Italiji velja to, pravica, temveč moč.

Moč vsake države pa je pri mednarodnih konfliktih izražena v glavnem v dveh stvareh: v organizaciji armade in v organizaciji zaledja. Da je naša armada organizirana, vemo, če je pa organizirano tudi zaledje — je vprašanje.

Ni pa več vprašanje, temveč dejstvo, kadar je Jugoslovenski narod organiziran v Jugoslovenski Matici!

Delo za Jugoslovensko Matico je edin odgovor italijanskemu imperijalizmu. Blagor Jugoslaviji, če bo njegov narod dal ta odgovor!

POLITIČNE VESTI.

= **Načelstvo Narodno - napredne stranke** ima danes, v sredo, zvečer ob 20. sejo v uredništvu »Slov. Naroda«. Seja je važna, zato prosimo vse člane načelstva, da se je zanesljivo udeleže.

= *»Hrvati in Slovenci«.* Včerajšnji »Hrvat« priobčuje uvodnik, ki mu je dal naslov »Hrvati i Slovenci«. V članku se izvaja: »Od prevrata sem so bili odnošaji Hrvatov napram Slovencem vedno ne samo korektni, nego naravnost izredno obzirni, vljudni in prijateljski. Od tega se Hrvati niso dali odvrniti niti takrat, ko je bilo vodstvo Slovencev napram Hrvatom vprav sovražno razpoloženo. V prvem času po prevratu ni bilo v tem nobene razlike med slovenskimi liberalci, kasnejšimi demokrati, pod vodstvom Žerjava in slovenskimi klerikalci pod vodstvom dr. Korošca. Slovenci so popolnoma enotno postopali napram Hrvatom in napram Srbom. Žerjav in Korošec sta imela isto politiko, isti načrt: *sporazumeti se s Srbi proti Hrvatom, porazdeliti oblast v Eshaeziji nad Hrvati v dve sferi: srbsko in slovensko. Hrvati bi naj bili ne samo pod Srbi, marveč tudi pod Slovenci ... Hrvati so dobro videli, kam cika slovenska gospoda, kateri je bil tudi Zagreb slovensko mesto,* vendar pa so napram slovenskemu narodu obvarovali mirno, pa tudi prijateljsko stališče. Bili so namreč preveč prepričani, da iz te srbsko-slovenske moke ne bo pogače ne za Srbe, kamoli za Slovence... Tako je tudi bilo. Hrvatski pokret je pokazal takšno silo hrvatskega naroda, o kakršni niso sanjali ne v Beogradu, a še manj v Ljubljani. V Ljubljani so morali zato priti do prepričanja, *da je njihova kalkulacija, da se s Srbi sporazumejo preko Hrvatov, bila pogrešna.* Slovenci so zato po zadnjih volitvah, ko je hrvatski narodni pokret potrkal tudi na vrata Slovenije, poiskali stike s Hrvati in sprejeli pod svojo devizo, *da se pride v Beograd preko Zagreba.* Slovensko vprašanje je zopet prišlo do važnosti, ki jo je bilo že popolnoma izgubilo vsled slabotne oportunistiške politike...« — Pisec na to razpravlja o vprašanju, ako bi mogel prevzeti dr. Korošec v odsotnosti Stjepana Radića vodstvo federalističnega bloka. On prihaja do tegale zaključka: »Dr. Korošec bi mogel po našem mnenju stopiti na čelo federalističnega bloka samo, *ako bi osvojil tudi taktiko večine tega bloka,* to je taktiko Hrvatske republikanske seljačke stranke in *zapustil s svojimi poslanci Beograd.* Na drugi strani se nam zdi nemogoče, da bi mogel na čelu večine bloka stati predstavitelj manjšine, ki se v tolikih bistvenih točkah razlikuje od večine..« Iz teh izvajanj je razvidno, da Hrvati nimajo namena priznati brezpogojno dr. Korošcu vodstvo v federalističnem bloku. Priznali bi mu vodstvo samo pod pogojem, *da se popolnoma podvrže Radićevi komandi in da stopi s svojimi poslanci enako, kakor Radićevci, v abstinenco.* Ker pa se očividno Korošec ne mara zapisati Radiću s kožo in kostmi, iz te moke seveda ne bo kruha. Hrvati tudi Korošcu ne zaupajo, ker še pač vedno žive v domišljiji, da hočejo Srbi in tudi Slovenci — ne glede na to ali so klerikalci ali liberalci — med sabo razdeliti interesne sfere ter zavladati nad »ubogimi« Hrvati. Slovenci pač hočejo imeti — slovenski Zagreb, zato se jih »pravi« Hrvati tako silno bojel Strah ima vedno velike oči, kakšen pa je strah, to pove narodni pregovor.

= **Nov Radićev organ.** Kot poročajo iz Osijeka, namerava Radićeva stranka ustanoviti v Osijeku nov list, katerega glavni urednik bo dr. Krnjević.

= **»Mussolini je rešil zapadni svet.«** Angleško-italijansko prijateljstvo se je vv sporu z Grčijo precej natrgalo. Nekateri angleški politiki obsojajo vlado, češ, da je šla predaleč in da si je po nepotrebi odtujila prijateljstvo Italije, ki je bilo vedno toplejše. Sedaj bi si radi znova zasigurali prijateljstvo Italije in v boj v to svrho je poslan lord Rothermere, o katerem se trdi, da je največja novinarska sila na Angleškem. Dva lista priobčujeta lordov članek, ki hvali dosedanjo Mussolinijevo politično in gospodarsko delovanje, se povsem strinja z njegovim nastopom napram Grčiji in prihaja do zaključka: »Vsa moja prizadevanja glede na zadnje spore gredo za tem, da se obdrže ozki in iskreni odnošaji med Anglijo, Francijo in Italijo, ker sem prepričan, da ako ne bi ostali ti trije narodi zvezani med seboj v prijateljstvu in v skupnih političnih ciljih, ne bi mogla Evropa preživeti grožnje, ki se sedaj dviga proti njej. Baldwinova vlada menda vrši vse mogoče, da razbije vsak še ostali košček sporazuma. Ali ve, kam jadra? Ne verujem.«

20., 21., 22. in 23. septembra
MACISTE IN KITAJSKA SKRINJA
v KINO „TIVOLI“

Gospodarstvo.

—g **Hmelj.** XVIII. brzojavno poročilo. Nürnberg 17, IX. 1923. 8000—8800 milj M. za 50 kg — zelo čvrsto.

—g **Zagrebška blagovna borza** 18. septembra. Na produktivni borzi notirajo: Pšenica bačka, franko, postaja, denar 345; podravska 76/77 kg, roba 340; slavonska 78/79 kg, denar 345, oves, bosanski, rešetani, Prijedor, roba 235; bosanski, originalni, Prijedor, roba 225, koruza, bačka, postaja, roba 272, zdrava, franko Mitrovica, roba 280; 8 do 10%, defektna, Mitrovica, roba 270, 12 do 15%, defektna, Mitrovica, roba 260; 40 do 50% postaja, defektna, Mitrovica, roba 180, otrobi pšenični, franko, postaja Slavonija, roba 155.

Tendenca neizpremenjena. Zanimanje za boljšo moko.

—g **Beogradska blagovna borza**, 18. septembra. Na produktivni borzi notirajo: pšenica 78/79 kg, 2—3%, franko vagon Beograd, prompt. ponudba 355, povpr. 345, zaključek 350, pšenica, 79 kg. 2%, franko post. Smederovo, prompt. ponudba 355, ječmen franko vagon Mladenovac, prompt. ponudba 270, oves, franko vagon Mladenovac, ponudba 260, fižol, bački, rešetani, franko vagon Beograd, ponudba 540, povpr. 515.

Tendenca neizpremenjena. Pšenica čvrsta in je bilo tudi nekoliko zaključkov.

—g **Novosadska blagovna borza 18. septembra.** Na produktni borzi notirajo: Pšenica bačka, 79-80 kg, 10½ vag. 350—355, sremska, 80 kg, 3 vag. 345, ječmen bački, 67-68 kg, 3 vag. 280, sremski, 68 kg, pomladni 6½ vag. 280, oves bački, Subotica, 5 vag. 250, banatski Velika Kikinda, 3 vag. 230, koruza bačka, 3 vag. 345, bačka v storžih, 5 vag. 132½, banatska v storžih Zenta, 5 vag. 130, beli fižol, povpraševanje 510, moka bačka »0«, 4 vag. 562½—565, »0« 4 vag. 580, »2« ponudba 510, »5« 1 vag. 450, »0« 2 vag. 400—405, »0« Novi Sad, 2 vag. 575, sremska »0« 1 vag. 550. Tendenca čvrsta.

—g *Industrija vezenin in perila d. z o. z. Bled.* Poroča se nam, da Jadranska banka kot pretežna lastnica tega podjetja, isto v kratkem izdatno poveča z nabavo modernih strojev iz Švice. Novo tovarniško poslopje na Bledu, ki je gradi Jadranska banka za to podjetje, bo dograjeno še to jesen. Tako bo industrija v Sloveniji obogatela za eno novo panogo, v kateri smo bili do sedaj navezani večinoma na drage izdelke inozemskih tovarn.

—g **Dobava orodja.** Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 28. septembra tl. ofertalna licitacija glede dobave raznega orodja (svedrov, kladvov, nemških ključev itd.). Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Predavanje:

»IZ AVSTRIJSKIH JEČ IN TABORIŠČ«.

»Československo - jugoslovenska liga« in »Češka obec« sta priredili včeraj zvečer v Mestnem domu zelo primerno, poučno in zanimivo predavanje o življenju slovanskih trpinov v avstrijskih ječah in taboriščih. Tema je bila očividno posrečeno izbrana, kajti davno ni bila dvorana Mestnega doma tako nabito polna kakor sinoči. Pred pričetkom predavanja, ki je privabilo izredno mnogo poslušalcev iz vseh krogov našega meščanstva, je predsednik »Češke obce« gosp. Chvatal pozdravil zbrano občinstvo ter se v imenu obce zahvalil za mnogoštevilno udeležbo in na kratko omenil pomen predavanja, ki je obenem namenjeno skromni proslavi znanih septemberskih dogodkov v Ljubljani, čijih 15letnico praznujemo jutri. Predstavil je sekcijskega svetnika prof. Havelko iz Prage kot predavateja, ki so mu navzoči priredili burne ovacije. Nato je prof. Havelka v vznešenem nagovoru omenil kratko predzgodovino junaških bojev jugoslovenskega in češkoslovaškega naroda za svobodo, spomnil se je mož, ki so stali na čelu tega gibanja in naglašal odločilni moment, ko je trpljenje obeh narodov prikipelo do vrhunca in se začela ljuta borba za vpostavitev poteptanih pravic. Temu vsenarodnemu pokretu je sledila najmračnejša doba, ko je nasilni tujec napel vse sile in uporabil vsa sredstva, da zatre v krvi vsako misel o osvobojenju zatiranih slovanskih narodov. Železna pest avstrijskega militarizma je začela brezobzirno in neusmiljeno preganjati slovanske prvoboritelje. Polnile so se ječe in taborišča, razgrajalo nasilje in krvoločnost, vršile so se neštete justifikacije, ki so pogosto zahtevale popolnoma nedolžne žrtve. To dobo je s pomočjo okoli 200 skioptičnih slik opisal dr. Ivan Lah. Strašna knjiga se je odpirala pred očmi gledalcev. Ogromne ječe in taborišča, med njimi zloglasni Göllersdorf, Weverburg, Mittergrabern, Thalerhof, Raschala, Sitzendorf, polna nesrečnih žrtev avstrijske soldateske. Moški, ženske in deca vseh poklicev in stanov, zastopniki vseh avstrijskih Slovanov, s koščenimi obrazi in pod težo nečloveškega trpljenja upognjeni so predstavljali pestro sliko človeške podivjanosti. Med njimi smo videli znane domače obraze. Vl. Levstika, dr. Ivana Laha, Rasto Pustoslemška, M. Zalarja in druge, večina pa jih je pripadala češkoslovaškemu narodu, ker so slike preskrbeli češki jetniki. Tudi obrazi uglednih češkoslovaških javnih funkcijonarjev so se prikazale na platnu. Videli smo pokojnega dr. Rašina, dr. Kramaža, poslanca Klofača, predavatelja profesorja Havelko, več urednikov praških listov, pisateljev, umetnikov, seljakov, mladeničev in starcev, ki jih je združila skupna bridka usoda. Težak splošen vtis je semtertja razjasnila razlaga karikatur, s katerimi so si duhoviti jetniki lajšali težko življenje. Prizori obešenih, ustreljenih in v mukah ter pomanjkanju umrlih pa so segali vsem gledalcem globoko v srce. Marsikdo se je spomnil, kako je bilo tedaj in kako je danes in kaj bi bilo z nami, da ni pravočasno napočil dan osvobojenja in ujedinjenja. Serija skioptičnih slik sta zaključila fotografiji dveh mož, čijih imeni napolnjujeti še danes srca vseh Slovanov z ogorčenjem in prezirom. Slika sključenega, tresočega se starca cesarja Franca Jožefa, je vzbudila živahne medklice, samozavestno postavo glavnega krvoločneža, generalissima Friderika pa so sprejeli navzoči s nemim zaničevanjem.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 19. septembra 1923.

O spomeniku septemberskim žrtvam.

Po septembrskih dogodkih l. 1908. se je osnoval »Narodni odbor«, ki si je nadel nalogo, zbrati fond, iz katerega bi se naj nakazovala primerna podpora onim, ki so bili težko ranjeni pri demonstracijah ter s tem postali za dlje časa nesposobni za vsako delo. Preostanek tega fonda bi se naj upotrebil za skromen spomenik na grobu padlih žrtev Lundra in Adamiča.

Odboru se je posrečilo nabrati fond, ki je znašal nad 100.000 K, za tiste čase prav znatna vsota. Ko so bile izplačane vse podpore številnim ranjencem in njihovim rodbinam, je odbor poveril kiparju Peruzziju nalogo, da izdela septembrskim žrtvam spomenik po načrtu, ki ga je že preje odobril in osvojil odbor. Ker se je bilo bati, da avstrijska vlada ta odbor, ki je bil osnovan brez njene odobritve, razpusti in v njegovih rokah se nahajoči fond zapleni, se je z vsemi sredstvi forsirala izgotovitev spomenika. Tako je bil spomenik v razmeroma kratkem času dogotovljen in bil je že določen dan, ko bi se ga imelo s primerno svečanostjo postaviti in odkriti na pokopališču pri Sv. Križu.

Avstrijska vlada, boječ se v teh kritičnih časih vsake narodne manifestacije, pa je prepovedala postavitev in odkritje tega spomenika.

Ker je odbor svojo nalogo izvršil, se je kmalu nato razšel ter izročil že dovršeni marmornati spomenik v shrambo mestni občini ljubljanski. — Mestna občina ga je prevzela v svojo shrambo in ga ima, kolikor smo informirani, še danes shranjenega. Kje, nam ni znano.

Ko te dni slavimo 15letnico znamenitih septembrskih dogodkov, je umestno, da sprožimo predlog, **naj bi se ta v shrambi mestne občine nahajajoči spomenik postavil na svoje mesto vsaj sedaj!**

Naj bi mestna občina prevzela nalogo, ga postaviti na že določenem mu mestu in naj bi tudi ona iz svojega pokrila neznatne stroške, ki bi jih povzročil prevoz in montiranje spomenika na pokopališču pri Sv. Križu.

Prepričani smo, da bi ta korak mestne občine pozdravila vsa Ljubljana in vsa Slovenija z odkritosrčnim zadoščenjem in bi mu ne nasprotovala nobena izmed v občinskem svetu zastopanih političnih strank. G. župana dr. Periča pozivamo, naj prevzame inicijativo.

★ ★ ★

— **Gravitacijska železnica v Bakru.** Vprašanje železniške zveze postaje Bakar z luko se zdi, da se bliža ugodnemu in skorajšnjemu rešenju. Generalni ravnatelj Jugoslovenske Expresagencije polkovnik W. Davies je dobil koncesijo za izgraditev gravitacijske železnice, ki bo spajala postajo Bakar in luko, ter je že preložil statično garancijsko kavcijo od 100.000 angleških funtov (42,500.000 dinarjev). Istočasno bo zgradil obalo v dolžini več sto metrov ter se je obvezal, da bo zgradil luko v najmodernejšem stilu. Zgraditev železnice do obale (okoli 1000 metrov) bo izvršena v 10 mesecih. Dočim se more prevoziti danes iz postaje Bakar v luko kvečjemu 40 vagonov na dan, se bo po dovršenju Daviesovega projekta ta kapaciteta zvišala na 200 vagonov. Istočasno gradi država pri Vitoševu (Sv. Kuzma) druge industrijske železniške tračnice, ki bodo izročene prometu koncem septembra. Kapaciteta te postaje se bo s tem najmanj potrojila, dočim se bodo stroški prevoza znižali pod polovico. Država gradi tudi na svoj trošek obalo v dolžini 220 m, med tem ko 2 privatni tvrdki gradita vsaka po 80 m obale. S temi deli pride Bakar skoro v položaj, da bo bo mogel občutno konkurirati Reki. Vprašanje zveze Slovenije z zgornjim Primorjem in Bakrom stopa s tem v ospredje. Ta razveseljiva dejstva bodo **najboljši odgovor na »gospodarsko reševanje Reke« od strani Italije ter so tudi odličen dementi na vesti, ki so se širile te dni, da se Jugoslavija na ljubo Reki in v prvi vrsti Italiji odreče ureditvi bakarske luke.**

— **Za spomenik ruskim žrtvam ob Triglavskem jezeru** so darovali mestna občina ljubljanska 200 dinarjev, župan g. dr. Ljudevit Perič posebej še 100 dinarjev, iz Kraljevih Vinohradov (Praga) pa je nam poslal naš rojak g. Josip Dugulin, restavrater, takisto 100 dinarjev. Našemu zavednemu rojaku v Pragi, zlasti pa mestni občini ljubljanski in njenemu županu izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo odbor.

— **4. letnik tehnike.** Gg. slušateljem gradbenega oddelka tehniške fakultete se s tem javlja, da je imenovan gospod inženjer inž. Josip Petrič za honorarnega docenta za vodne zgradbe. Delna predavanja o mostnih zgradbah prevzameta, kakor se bo javilo podrobneje pozneje, gg. prof. dr. A. Král in dr. M. Kasal. S to ureditvijo je omogočeno, da absolvirajo gospodje slušatelji tudi 4. letnik doma. Izven Ljubljane izhajajoči listi se naprošajo, da obvestе svoje čitatelje na podoben način, da ve dijaštvo, kaj naj ukrene ob začetku novega zimskega semestra. Ponatis se ne honorira. Hinterlechner t. č. prodekan.

— **Odhod francoskega maršala iz Beograda.** Francoski maršal Franchet d' Esperay je včeraj še obiskal ministrskega predsednika g. Pašića ter se pri njem informiral o položaju na Reki. Snoči je nato odpotoval v Pariz.

— **Smrt slovanofila.** V ponedeljek 10. tm. je umrl na kolodvoru v Rokicaneh na Češkoslovaškem prof. **Josip Mikš**, znani češki filozofski in filologični pisatelj. Zadela ga je kap. Bil je na posetu pri svoji sestrični in se je ravno vračal v Prago, kjer je deloval v privatni biblioteki prezidenta Češkoslovaške republike dr. Masaryka. Pokojnik je dolga desetletja živel na Ruskem, na zadnje je bil profesor v Novočerkasku. Bil je velik slavjanofil. Imel je prijatelje med vsemi slovanskimi narodi. Intimno prijateljstvo ga je vezalo tudi z bivšim pokrajinskim namestnikom g. Ivanom Hribarjem, katerega je opetovano posetil. Leta 1908. se je udeležil svečanosti odkritja Trubarjevega spomenika in vseslovanskega novinarskega kongresa v Ljubljani. O ruski filozofiji in literaturi je pisal v raznih listih, zlasti pa v reviji »Češka Mysl«. Strahote ruske revolucije je preživel v Novočerkasku. Tudi on je bil na proskribcijski listi. Le slučaju, da je bil ljudski komisar Zinovjev njegov učenec, se je imel zahvaliti, da ga ni doletela ista usoda, kakor na stotine njegovih stanovskih tovarišev. Predlansko jesen mu je uspelo dobiti dovoljenje za potovanje v inozemstvo. Prišel je v Prago, kjer je imel mnogo znancev in prijateljev. Lansko zimo je prišel tudi v Ljubljano na poset k g. Ivanu Hribarju. Ostal je v Ljubljani več mesecev in pridno študiral zlasti v licealni biblioteki. Iz Ljubljane se je vrnil nazaj v Prago, kjer mu je prezident republike dr. Masaryk odprl svojo privatno biblioteko. Pokojnik je bil navdušen Slovan, ki je vkljub sedanji nesreči ruskega naroda krepko veroval v vstajenje velike Rusije in ž njo v vstajenje vseslovanske misli. Bodi odlično mu slovanskemu rodoljubu ohranjen trajen spomin.

— **Spremembe v vojaški službi.** Za poveljnika 4. gorskega havbičnega divizijona pri 8. top. polku je imenovan dosedanji upravnik vojnega skladišča pri dravski div. oblasti podpolk. **Fran Loh.** Za rez. san. poročnike so imenovani dr. **Vinko Zalokar**, dr. **Drago Vidmar** in dr. **Pavel Pancè.** Za načelnika sanitetnega oddelka komande dravske div. oblasti je imenovan polkovnik dr. **Leopold Majdič**, za pomočnika poveljnika 2. bataljona 1. orožniške brigade pa major **Milan Geroč.**

— **Na potu iz južne Srbije** se je ustavil v Ljubljani ing. Jos. Zd. Raušar, višji tehn. fin. svetnik in pisatelj iz Pardubic, da si ogleda slovensko kulturno središče in obišče svoje prijatelje in znance iz dunajskih dijaških let, kakor dr. Ivana Prijatelja dr. Nachtigalla in dr.

— **Umrl je v Gorici** g. Anton Češčut, adjunkt kr. podprefekture. Služil je pri politični oblasti že pod prejšnjim režimom.

— **Naša podpora Japonski.** Z ozirom na veliko potresno katastrofo na Japonskem je naš Rdeči križ odposlal japonski vladi 5000 švicarskih frankov kot podporo žrtvam.

— **Razglas o nevročljivih poštnih pošiljkah za mesec julij** je izšel te dni in je občinstvu v pogled v prostoru za stranke na vseh poštah v področju poštnega in brzojavnega ravnateljstva v Ljubljani.

— **Razpisane so naslednje pošte:** Muta, Videm pri Dobrepoljah, Bizeljsko in Maribor 3.

— **Proti nepismenosti.** »Prosvjetni Savez« v Zagrebu se pripravlja na nov boj proti nepismenosti s tečaji, ki se prirede zopet prihodnjo zimo.

— **Glas iz občinstva!** Pišejo nam: Na levi strani ceste ob Golovcu, kjer je pešpot za ljudi, se je iz popolnoma neznanega vzroka izkopale pet do 80 cm širokih in pol metra globokih jarkov, čez katere morajo pasanti skakati. Zlasti je to mučno za ženske, ki to komaj zmorejo in obenem je združena s tem velika nevarnost, da ljudje, ki ne poznajo ceste ter jo ponoči, ko ni razsvetljena pasirajo, padejo v enega izmed teh jarkov in se pri tem lahko občutno poškodujejo, odnosno zlomijo roko ali nogo. Naj mestna občina v tem oziru napravi red in da jarke zasuti ali pokriti. Nujno potrebno bi bilo cesto Podgolovcem popraviti, ker bo kmalu za vsak promet nerabna. Več posestnikov izpod Golovca.

— **Deložiran.** Pišejo nam: Pretekli petek je deložiral stanovanjski urad nekega inženjerja, ki je oženjen in ima dva otroka, mlajši je star komaj 9 tednov. Deložiran je iz trosobnega stanovanja v Dalmatinovi ulici. Iskal je nato stanovanja po mestu ali nikjer ga ni dobil. Končno je dobil začasno zavetje v nekemu hotelu. V njegovo prejšnje stanovanje pride družina brez otrok.

— CELJSKE VESTI. *Dvojna mera.* Naše mesto je tako srečno, da ima nešteto nepotrebnih gostiln še izza onih časov, ko je gospodovala na mestnem magistratu znana nemška klika, ki je pripadnost k nemški stranki honorirala s podeljevanjem raznih koncesij. Sedanji občinski svet je odpravil že več koncesij, oziroma odrekel je lokalno potrebo, višje inštance pa so na tej podlagi odpravile gostilne. Po Celju vidimo sedaj več zaprtih gostilniških lokalov, gladko in hitro se je vse to izvršilo pri vseh onih gostilnah, kjer so lastniki Slovenci, ki so po prevratu pokupili mnoge poprej nemške gostilne. Med raznimi gostilnami, ki se jim je odrekla v občinskem svetu že davno lokalna potreba, se pa nahaja tudi gostilna »Pri solncu«, ki je last neke nemške dame. Občani, zlasti še prizadeti bivši slovenski gostilničarji se vprašujejo, kako da ta gostilna še sme obratovati, ali uživajo v Celju **še vedno Nemci predpravice? Mi se bomo** za stvar zanimali, ker nemških gostiln te vrste pač slovensko Celje ne rabi. — *Podporno društvo za revne učence na državni realni gimnaziji v Celju* ima v torek dne 25. septembra občni zbor z običajnim dnevnim redom v zbornici realne gimnazije ob 18. popoldne. — *Celjsko učiteljsko društvo* zboruje v četrtek dne 20. septembra ob 9. dopoldne v mestni osnovni šoli v Celju. Ob tej priliki bo izročil g. vladni svetnik dr. Žužek okrajnemu šolskemu nadzorniku g. Lj. Černeju red sv. Save. — *Griža* se je zopet pojavila v celjskem okraju. V celjski bolnici je že več na griži obolelih bolnikov. V mestu se je pojavil en slučaj škrlatinke. Oblasti so vse potrebno ukrenile, da se epidemije ne razširijo. — *Pred celjskim okrožnim sodiščem* je bil na en mesec poostrenega zapora obsojen šofer Viktor Horaček, kateri je s prehitro avtomobilsko vožnjo zakrivil nesrečo pri Podplatu blizu Rogaške Slatine. Ob tej priliki se je, kakor znano, smrtno ponesrečila soproga solastnika Podvinčeve tovarne v Radečah, gospa Gizela Abraham.

— MARIBORSKE VESTI. *Mariborski hoteli.* Če se v Mariboru od leta do leta zmanjšuje tujski promet in se omejuje le na neizogibne potrebe prenočevanja, naj se zahvali edinole zanikrnosti večine naših hotelov. Armade stenic to je še najmanjše zlo, s katerim tudi gostje niti več ne računajo. Ravnotako jih ne vznemirjajo več oderuške cene hotelskih sob, ker vedo, da v Mariboru ni nobene oblasti, ki bi se resneje zanimala za to nezaslišno odiranje. Ampak kar bo Maribor tudi v inozemstvu diskreditiralo, to je nezaslišana nesnaga po hotelskih sobah. Te dni je dobil neki odličen gost (Slovenec) iz Italije v nekem »prvovrstnem« takem hotelu brisačo, s katero so si predniki snažili čevlje in brisali očevidno prehlajene nosove. Dotični gost je zahteval najboljšo in čedno sobo, za katero je plačal 30 Din. Kako bo dotičen gost ta hotel — nedaleč od Slovenske ulice — priporočal, si lahko mislimo. Žalibog so lastniki teh hotelov tudi Slovenci. — *Smrt pod vozom.* V ponedeljek zvečer je pelial Halbertov viničar Klemenčič iz Rošpoha mimo treh ribnjakov voz sena. Tam, kjer cesta visi, sta voz držali namesto dveh moških dve ženski, od nju 17letna hči viničarja, Elizabeta Klemenčič. Voz se je nagnil in prevrnil, ter pokopal pod seboj Elizabeto Klemenčič. Še predno so mogli voz dvigniti, se je dekle zadušila. Na lice mesta dospeli rešilni oddelek je sicer poskušal z umetnim dihanjem dekle spraviti k življenju, pa je bilo že prepozno. — *Nesreča pri delu.* 34 let stari kurjač v kurilnici Južne železnice je padel tako nesrečno v kanal, da je zadobil težke telesne poškodbe. Poškodovanca je rešilni oddelek prepeljal v bolnico. — *Napad na cesti.* Na Ptujski cesti so neznani storilci napadli 48 let starega peka Miho Leskovarja ter ga težko poškodovali na glavi. — *Tatvina na okrožnem sodišču.* Alojzij Rebernik, posestnik v Zrkovcih pri Mariboru je v ponedeljek dopoldne ob zidu na hodniku okrožnega sodišča pustil svoje kolo, med tem ko je imel opraviti na sodišču. Ko je prišel iz uradne sobe, ni videl več svojega kolesa. — *Prodaja restavracije »Kolo«.* Posestnik restavracije »Kolo« na Koroški cesti g. Glušič je prodal svojčas za ljubljansko pivovarno »Union« namenjeno restavracijo posestniku in gostilničarju Anderlu v Radvanjih, ki pa tudi prodaja svojo staroznano gostilno. — *Zanimiv prirodni pojav.* V torek zvečer je kazalo zapadno nebo sliko rdeče pinije, kakor se je opazovala meseca aprila 1906 pri izbruhu Vezuva.

— **Razni vlomi in tatvine.** Delavcu Franu Zajcu je bila na Ahacljevi cesti iz žepa ukradena listnica s 400 Din. — V Perulinu je bilo vlomljeno v kaščo posestnika Jurja Pavlešiča in odnešeno perila, obleke in slanine za 3000 Din. — Zasebnemu uradniku Ermundu Škubicu je bilo v Celju ukradeno kolo znamke »Puch«, vredno 1400 Din. — Na kolodvoru v Brežicah je bilo vlomljeno v selitev finančnega pripravnika Frana Toša, ki je bila namenjena v Radovljico. Tatovi so odnesli vsakovrstne predmete, tako perilo, obleko, zastore itd. v skupni vrednosti 8000 Din. — V Brezovem pri Pirešici je bilo vlomljeno pri posestniku Jožefu Vasle. Tatovi so odnesli več perila in obleke ter nekaj živil v vrednosti 4000 Din.

— **Prijet defravdant.** V Subotici je bil 14. t. m. aretiran A. Stefanović, ki je poneveril tvrdki Poturić & Ko. iz Beograda 174 tisoč dinarjev. Pri njem so našli še 30.000 madžarskih kron in 25.000 Din. Stefanović je bil izročen beogradskemu sodišču.

— **Poziv in prošnja.** Ker sem bil včeraj zvečer pred Kino Tivoli na skrajno perfiden način insultiran, češ da sem v nedeljo zvečer pred predstavo »Lye Mare« namenoma polomil klop pred kinom, prosim dotična dva gospoda, ki sta tudi sedela poleg naše družbe, in obenem prosim očividce tega dogodka, zlasti one cenjene dame, ki so sedele vis-a-vis na levi, da se blagovolijo oglasiti danes ali jutri v uredništvu »Slov. Naroda«. — Prizadeti.

Harry Piel

Jezdec brez glave

pride v

KINO TIVOLI

— **Telesno zaprtje.** Spričevalo bolnice usmiljenih bratov na Dunaju spričuje, da se grenčica »Franz-Josef« tudi v trdovratnih slučajih rabi z ugodnim uspehom.

— **Tečaji za strojepisje in stenografijo.** Na zasebnem učilišču Legat v Mariboru se začne novi tečaj za strojepisje in stenografijo dne 1. oktobra in trajajo 4 mesece. Vpisovanja in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

— **Večerni učni tečaj za slovensko stenografijo otvori** 5. oktobra na drž. trgovski šoli v Ljubljani nadupravitelj Rudolf Binter, bivši učitelj stenografije na tukajšnji trgovski šoli. Prijave in informacije do 4. oktobra: Hrenova ulica 13/I. od 3.—5. popoldne.

KOT NASLADA IN KOT HRANA JE NAJBOLJŠA ČOKOLADA »SANA.«

— **Dobre jedi se vsak veseli. Zato kuhajte »Pekatete«. So najcenejše ker se zelo nakuhajo.**

— **Priscilla Dean,** krasotica Amerike, nazvana kraljica mode, nastopi jutri v kinu »Matica« v filmu »Pacala«. Priscih Dean je kot znano največja ameriška filmska diva, ki uživa svetoven renome in je film, ki se bo predvajal od četrtka dalje, prvovrstna učinkovitost.

— **Električna masaža lica in manicura za gospode in dame,** vsa lasna dela se strokovno izvršujejo, poseben oddelek za striženje otrok, separiran uhod za dame skozi vežo. Zaloga parfumerije, moderna higijenična brivnica **Aleksander Glud,** Ljubljana, Kongresni trg 6.

— **Higijenična čessinica za dame O. FETTCIH - FRANKHEIM, Ljubljana, Kongresni trg 19.** Negovanje las. Ondulacija. Barvanje z L'Oreal Henné. El. masaža lica. Manicura. Izvršuje vsa lasna dela, kupuje izpadle in odrezane lase po najvišji dnevni ceni. Parfumerija.

KULTURA.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER v Ljubljani.

Sobota, dne 22. septembra: »Igrača viharja«. Nedelja, dne 23. septemb.: »Igrača viharja«.

* * *

— *Na matineji,* ki jo je zadnjo nedeljo priredil v dramskem gledališču Olimpijski odbor, so bile tri deklamatične točke. Vse tri so žele najživahnejše priznanje. Lipah je s pravim razumevanjem, pristnim govorniškim podčrtavanjem in dobrimi glasovnimi učinki prednašal Shakespeare-Antonijev (ne Antonov, kakor stoji na plakatu!) nevenljivi govor ob truplu Cezarja. Le pri besedi »poštnejaki« bi si bil želel še več nedvoumne ironije. Sarićeva je za Rabindranat Tagorejeve nežnosti vseh nežnosti našla pravi drhteči ton materinske ljubezni, ki se kakor vroča molitev dviga v vesoljstvo. Marija Vera je ponosna tragedinja, umetniško šolana govorilka izbranega okusa. — Nismo bili doslej vajeni tega v naših skromnih razmerah. Župančičevo »Vizijo« je s porazno sugestijo zabadala v duše poslušalcev. — O pevskih točkah si ne dovoljujem nobene javne sodbe; ni to moja stvar. Kot človek pa, ki znam uživati glasbo in čutim instinktivno, kaj je res dobrega, kaj pa ne — dasi tega ne znam povedati s strokovnimi izrazi — rečem le, da sem se naslajal in prav pošteno ploskal. Sfiligojeva je vskočila za obolelo Medvedovo in zasluži ne glede na svoje proizvajanje že zato posebno zahvalo. Šimenc ima močan tenor, onega svetlega carusovsko-italijanskega značaja, ki učesu tako laska, in sem jako srečen, da ga imamo v Ljubljani. Popolnoma izšolan pa k nam menda doslej še ni prišel noben dober tenor. Nema pare. Pred Betettovim popolnim mojstrstvom pa občudujoč umolknem. Če pa vendar smem nekaj reči, naj le konstatiram, da nisem izlepa še tako užival, kakor pri ariji Figara, ko se je dalo prav posebno zasledovati, s kakšno ljubeznijo in neverjetno umetnostjo je pevec Betetto iz poslednjih kotičkov skladbe pritegoval njen glasbeni značaj v duhu Mozarta. Niti ena nota ni padla umetniško »pod mizo«. To je bil absoluten mozartski Mozart v vrhunski reprodukciji. — Olimpijski odbor se ne more dovelj zahvaliti vsem odličnim umetnikom in umetnicam za njih nenavadno ljubeznjivost, da so v dobro idealni sportni svrhi brez vsakih honorarnih zahtevkov sodelovali pri tej matineji in ji dali nenavaden blesk ter visoko umetniško kakovost. — Pred umetniškim delom je dr. Bleiweis prav zanimivo, dobro, in kar je za take priredbe jako važno, ne predolgo predaval o virih in razvoju današnje olimpijske misli. *M. Z.*

Julijska krajina.

— **Novi tržaški škof dr. Fogar** bo posvečen 14. oktobra v goriški stolnici. Posvetitev izvrši goriški nadškof dr. Sedej. Slovesno ustoličenje bo na praznik Sv. Justa v Trstu.

— **Z Goriškega.** Na Bovškem se je ponesrečil mladenič Tomaž Flajs iz Soče in sicer na pobočju Kaludra, ki strmo pada proti Lepeni. Našli so ga v nekem prepadu. Padel je čez steno 500 m globoko. Telo je bilo vse razbito. — V Srpenici se je vršila lepa prireditev z vprizoritvijo »Užitkarjev«. Bralno društvo »Stol« je lahko zadovoljeno z uspehom. Sodelovalo je pri vzporedu tudi društvo s Trnovega pri Kobaridu. — V Grintavčevem pogorju so našli v neki jami človeško okostje in izstreljeno lovsko puško. Nekateri so se spomnili, da je šel v novembru 1913 leta 26 letni Matija Kravanja iz Bavšice z namenom, da pride v Sočo preko noči. Na tej poti je padel v prepad, kjer je ležal 10 let. Sedaj so ga pokopali v Soči.

Društvene vesti.

— **Kolo jugoslovenskih sester** ima jutri v četrtek 20. septembra ob 16. redno odborovo sejo. Radi važnosti dnevnega reda naj ne manjka nihče. — Tajnica.

Izpred sodišča.

— **Medvojni odmevi.** V štev. 63. z dne 12. aprila 1923 »Jutranjih Novosti« je objavil Filip Jurkovič, posestnik v Spodnji Radgoni, in sicer s polnim podpisom in na svojo odgovornost »Poslano« v katerem je očital Ivanu Ureku, da je avstrijski denuncijant in da je prišel na Jurkovičevo mesto ovaduh, na katerega ovadbo je uvedla avstrijska vojaška oblast kazensko preiskavo zoper Ureka in župana Kenerja star., katerega je kot zavednega Slovenca oblast odstavila, na njegovo mesto pa poklicala ovaduha Ivana Ureka. Prvo njegovo delo Ureka je bilo, da je dal iz maščevalnosti Keneju ml. potom okr. glavarstva in avstrijske vojaške oblasti odvzeti za njegovo družino ostalo žito. Oblast pa je na pritožbo Keneja ml. sama ugotovila krivico in mu žito vrnila. Dalje očita Ureku, da je odvajal ruske vjetnike in pravi, da drugih dejanj niti ne navaja, prosi pa javnost, da sama sodi, če je mogoče sodelovati zavednemu Slovanu s takšnimi ljudmi. Obtoženi Filip Jurkovič, je nastopil dokaz resnice, ki pa se mu ni posrečil. Obsojen je bil radi javnega očitanja nepoštenih dejanj na 1500 Din globe, v slučaju neizterljivosti pa na 1 mesec zapora, poleg tega mora svoje obdolžitve v istem listu javno preklicati.

Borzna poročila.

ZAGREBŠKA BORZA.

Dne 19. septembra. Sprejeto ob 13

Današnja predborza je počela s precej čvrsto tendenco, ker je bilo le malo blaga na trgu. Na borzi pa se je zopet pojavilo blago, tako da so tečaji napram včeraj le malenkostno krepkejši. Nekaj bolj čvrsta je Italija zaradi notacije v Curihu 25.07. Narod. banka je intervenirala le malo v izplačilu Trst. Po borzi je bilo blaga dobiti v okviru borznih tečajev. V inozemstvu se ceni dinar od 6.05 do 6.10.

Na efektnem trgu je bil živahnejši promet v Slavoniji, Eksploataciji in trboveljskih delnicah. Zadnje so bile večinoma zaključene z 1050 D.

Ob zaključku notirajo:

Devize: Curih 16.50, 16.575, London 424.5, 425.5, Berlin 0.00035½, Dunaj 0.13075, 0.1375, Praga 2.80, 2.815, Trst 4.12, 4.14, Newyork 92.5, 93.5, Budimpešta 0.50, 0.53.

Valute: dolar 91.5, 92.25, lira 4.08, 4.10.

Efekti: 7% invest. drž. pos. od 1. 1921 70.5 blago, Ljub. kred. banka 225—230, Prva hrv. šted. Zagreb 1175—1180, Slav. banka Zagreb 110 brez zaključka, Hrv.-slav. zem. hip. banka, Zagreb 132½—145, Hrv. esk. banka, Zagreb 183.5—185, Jugosl. banka, Zagreb 160—161.50, Trb. prem. društvo 1035—1080, Slavonija 230—235, Eksploatacija 237.5—240, Gutman 1565—1600 brez zaključka, Šečerana 2250—2300 brez zaključka, Nar. šumska ind. 140.

INOZEMSKE BORZE.

— **Curih,** 19. septembra. (Izv.) Današnja predborza. Beograd 6.10, Berlin 0.00002¾, Amsterdam 222.77, Newyork 566.50, London 25.71, Pariz 32.75, Milan 25.07, Praga 17.—, Budimpešta 0.03⅞, Bukarešta 2.52, Sofija 5.40, Varšava 0.0020, Dunaj 0.0080, avstrl. žig. krone 0.0080.

— **Trst,** 19. septembra. Predborza: Beograd 24.30—24.40, Berlin 0.0010—0.0015, Dunaj 0.320—0.325, Praga 68—68.50, Pariz 131 do 131.50, London 102.50—103, Newyork 22.60—22.70, Curih 400—403.

Poizvedbe.

— **Zgubila se je zlata verižica** na sv. Petra cesti v nedeljo zjutraj ob ½11. Pošten najditelj naj jo prinese v upravo Slov. Naroda.

— **Našle so se** za časa velejesma moške glace-rokavice. Dobe se v Ilirski ulici št. 27/I. od 2.—3. pop.

— **Vzet dežnik.** Včeraj v torek zvečer je bil med telovadbo na galeriji Narodnega doma vzet svilen damski dežnik, skrit pod oblekami. Ker ga je dotična oseba vedoma vzela, se poziva, da ga odda v upravništvu »Slov. Naroda«.

— **50 kg rži in nekaj drugih stvari je** bilo odvzetih dne 6. tm. dvema delavcema, ko sta jih prinesla iz gozda v Rakovniško ulico. Komur so bile ukradene, naj se zglasi pri okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 55.

10.000

Objava.

Z ozirom na ponovne tendencijozne napade ljubljanskega mladodemokratskega dnevnika »Jutro« na Jadransko banko, ugotavlja podpisano ravnateljstvo sledeče:

Ni res, da Jadranska banka likvidira svojo udeležbo na industrijskih podjetjih in da se je skoro popolnoma umaknila iz bosanske železne industrije potom prodaje iste tujcem. Jadranska banka je stvorila v Bosni železni koncern pod tehničnim vodstvom veletrgovine z železom »Greinitz d. d. Sarajevo«. V tem koncernu, ki je lastnik ozir. glavni delničar železne industrije »Ferrum d. d. Sarajevo«, delniške družbe za industrijo železa »Zenica« v Zenici, železarne na Muti in »Jugosl. industrije motora« v Zagrebu, ima Jadranska banka slej ko prej pretežno večino potom večinskega jugoslovenskega sindikata, v katerem ima Jadranska banka nad polovico vseh delnic.

Interna zadeva banke je, ako na tem ali onem industrijskem podjetju proda svojo udeležbo, ki ji ne konvenira, in ako na drugi strani ustanovi oziroma poveča podjetje, ki ji konvenira. Jasno sliko njenih udeležb na industrijskih podjetjih daje letno poročilo Jadranske banke za poslovno leto 1922.

Ravnateljstvo Jadranske banke si je slej ko prej v svesti, da treba v naši industriji ohraniti domačemu kapitalu odločujoč vpliv.

Pri upravljanju premoženja zavoda ga vodi temeljno načelo, da bodi zavod čim likvidnejši, tako da je v stanju, vsak hip zadovoljiti svojo klijentelo.

V ostalem opozarja podpisano ravnateljstvo na uradno objavo Ministrstva Trgovine in Industrije, katero je, naprošeno od Jadranske banke same, preiskalo poslovanje banke, ugotovilo neosnovanost napadov izvestnega časopisja in iste kot vrhovna gospodarska instanca strogo obsodilo.

Ljubljana, dne 19. septembra 1923.

Ravnateljstvo Jadranske banke a. d. Beograd.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Realitetna pisarna Arzenšek & Ko.
d. z o. z.
Celje, Kralja Petra cesta 12
ima na prodaj:
Hiše, vile, graščine, gostilne, trgovine, vsakovrstna kmetijska posestva, gozdna in veleposestva, žage, mline itd. 9181

Najboljši premog, drva in oglje
kupite najceneje pri
Družbi ILIRIJA
LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8
Telefon 220. 2243

Sprejme se
pomočnik
starejša moč, papirne in galanterijske stroke. Ponudbe z zahtevo plače na **poštni predal 8, Celje.** 9957

STEZNIKE
(moderce)
po životni meri priporoča
Ana Hutter
Dunajska cesta 6-II
v hiši lekarne Piccoli.

Zobni atelje 9914
H. Hinka Zagoričnik
Slovenjgradec
v hiši bratov Kopač

Strojnika
izprašanega rabim za takojšnji nastop k 70 HP lokomobili. Pogoj je, da mora biti izučen ključavničar ter imeti tozadevno prakso. Stanovanje dobi lahko samo samec. Istotam se sprejme tudi žagar za polnojarmenik. Vpraša se pri lesni industriji **F. Ravnikar, Ljubljana,** Linhartova ulica štv. 25.

Oves
prvovrsten, bosanski nudi na vagone trgovina z žitom na debelo **Simo Vokić, Prijedor, Bosna.**

„Color“,
najboljša, neškodljiva BARVA ZA LASE.
Glavna zaloga drogerija A. KANC, Ljubljana. — Razpošilja tudi po pošti. 2922

Najnovejša iznajdba!
Brez kvarjenja blaga **kemično snaženje** in vsakovrstno **barvanje oblek.**
Anton Boc, 9011
Ljubljana, Šelenburgova ul. 6, I. nadstr. Glince-Vič 46

Halo! Kam pa?
K „Tribuni“ v Ljubljano
Karlovska cesta št. 4
Tam je po ceni in velika izbira otroških vozičkov, dvokoles raznih modelov, najnovejših pomožnih motorčkov znamke Ewans, Orionette, Motorette, D. K. W., Omega ter vsakovrstne pneumatike. Sprejemajo se tudi vsa popravila ter poniklanje in emajliranje. 3187

Vreče iz jute
vseh vrst, rabljene, garantirano brez rupa, kakor tudi vse vrste konoplje in kodeljne preje po jako nizki ceni v vsaki množini se lahko dobe pri
Brüll Kudelje d. d.
Novi Sad.

Na cijelom continentu
poznato je već od mnogo godina izvrsno svagdje raširено sredstvo
za desinficiranje
Lysoform
koje se upotrebljava za pranje ruku i aparata, zatim za svaku vrst desinficiranja, kao i za otstranjenje svakog neugodnog vonja.
Dobiva se u apoteci i drogeriji u originalnoj opremi providjen sa uputom o uporabi.
Generalno zastupstvo i depot za cijelu Jugoslaviju:
Jugopharmacija d. d.
ZAGREB, Prilaz 12.

Josip Petelinc
LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.
Priporočamo na **veliko** in **malo** galanterijo, nogavice, razne sukance, gumbe, čipke, vezenino, sprehajalne palice, kravate, srajce, čevljarske in krojaške potrebščine.
Najnižje cene. **Postrežba točna.**

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA
Dunajska cesta 46
Telefon 379 **mestni tesarski mojster** Telefon 379
Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. **Tovarna furnirja.**

Trgovskega uradnika,
po možnosti lesne stroke, vešča vseh komptorskih poslov, posebno dopisovanja in strojepisja v hrvatskem, nemškem in po možnosti italijanskem jeziku, mladega in neoženjenega išče tvrdka **Filip Fröhlich, Karlovac.** Ponudbe s popolnim životopisom in prepisom spričeval ter označbo plačnih pogojev na gornji naslov.

Gamaufovo umetno gnojilo za cvetlice
je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 3·—.
Razpošilja društvo
„Vrtnarska šola“ v Kranju.
Stalna zaloga: Herzmansky, Korsika, Urbanic in drogerija „Adria“.

Zaklopni stoli. klopi in mize,
Rožmanc & Komp.
LJUBLJANA, Mirje 4.

Velika skladišča
v Celju, Jugoslavija
v zvezi z železniškim tirom sposobna za vsako vrsto blaga se takoj ugodno oddajo.

Otvoritev
specijalne zaloge tapetniških izdelkov.
Žima vseh vrst, morska trava in vsi v stroko spadajoči predmeti. Točno in solidno delo po naročilu in popravila.
Priporoča se
Rud. Sever
tapetnik in dekorater
preje BRATA SEVER
Ljubljana,
Gosposvetska cesta 6.

INGER ŠIVALNI STROJI
Na celem svetu znani kot najboljši.
Podružnice in zastopstva v vseh mestih
LJUBLJANA, Selenburgova ulica štev. 3.
Centrala za državo S. H. S. ZAGREB, Marulićeva ulica br. 5, II. kat.

Odobreno od ministrstva Narodnega zdravja novoiznajdeno in klinično preizkušeno zdravilo kot najboljše sredstvo proti revmatizmu je
„RADIO BALSAMICA“
doktorja Ivana Rahlejeva.
Zdravilo je patentirano in zaščiteno z znamko v naši državi in v vsem kulturnem svetu. Izdeluje in razpošilja se po vsem svetu samo iz laboratorija dr. Ivan Rahlejeva z Bleda, sedaj preseljenega iz Ljubljane v Beograd. Za informacije in naročila se je obrniti na laboratorij dr. Ivan Rahlejeva, Beograd, Kosovska broj 43.

Za odgovore uprave naj se priloži 1 dinar.

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 3·—; vsaka nadaljna beseda 50 para, z davščino vred

Prodam

Proda se hiša
z nekaj vrta na Glavnem trgu št. 113 v Novem mestu. 9885

Ceno se prodajo
pletene volnene jopice in nov damski plašč. — Jerca Koželj, Kolodvorska ulica 12. 9976

Naprodaj psica
čiste volčje pasme, šest mesecev stara. — Gostilna »Novi svet« (pri Korlnu). 9925

Radi selitve
se ceno proda kompletno urejena ulična pisarna z vpeljanim telefonom. — Naslov pove uprava »Sl. Naroda«. 9915

Kompletna oprava
za špecerijsko trgovino, skupno ali posamezno, ceno naprodaj. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 9752

Stavbna parcela
na krasnem prostoru na Prulah, približno 600 m² obsegajoča, naprodaj. — Naslov pove uprava »Sl. Naroda«. 9990

Puch-motor,
2½ HP in pomožni motorji različnih znamk, po nizki ceni naprodaj. — »Tribuna« F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4. 9880

Amerikanci pozor!
Radi preselitve se proda hiša v sredini Ljubljane za 2500 dolarjev. Stanovanje in lepa suha klet takoj na razpolago. — Pismene ponudbe pod »Prodam hišo/9812« na upravo »Slov. Naroda«.

Prostovoljna prodaja.
V nedeljo dne 30. septembra 1923 ob 15. (3.) uri bo prodaja hiše št. 6 v Levcu ob Ljubljanski cesti, 20 minut od železnice, pošta Petrovče pri Celju. Hiša obstoji iz petih sob, prodajalne z opravo, kleti, vinotoča čez ulico, 3 hlevov za živino in prašice, štirih oralov zemljišča itd. Cena 180.000 Din. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 9968

Kupim

Kupim
večjo množino suhih bukovih drv do 20 % okrogline in večjo množino suhih hrastovih drv. — Najnižje ponudbe naj se pošljejo na: F. Grum, Ljubljana 7. 9932

Kupim hišo ali vilo
v Ljubljani s prostim stanovanjem. — Plačam od 1,000.000 do 1,500.000 K. Posredovalci izključeni. — Pismene ponudbe na: J. Jelenić, Ljubljana, Stara pot 1. 9980

Kupi se
takoj manjše graščinsko posestvo z udobnim stanovanjem ali vila z večjim vrtom na Gorenjskem, v okolici Maribora ali Celja. — Le natančne ponudbe z navedbo cene in prodajnih pogojev ter točnim popisom na upravo »Slov. Naroda« pod »Takoj/9904«.

Kupim dobro ohranjeno kolo.
Ponudbe pod »Kolo/9969« na upravo »Slov. Nar.«.

Pianino
se vzame v najem; event. se tudi kupi. — Ponudbe pod Glasba/9832 na upr. »Slov. Naroda«.

Majhno posestvo,
pripravno za vzgojo perutnine, ne nad 50 km oddaljeno od Ljubljane, se kupi ali vzame v najem. — Dopisi pod »Posestvo/9923« na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanja

Meblovano sobo
s separatnim vhodom išče mlad gospod. — Ponudbe pod »Samec/9930« na upravo »Slov. Nar.«.

Sostanovalca
iščem v lepo meblovano mesečno sobo. — Poizve se: Vrhovčeva ulica 11, pritličje, desno. 9973

Na stanovanje in hrano
se sprejme gospod ali gospodična k boljši stranki. — Naslov pove uprava »Slov. Nar.«. 9974

Stanovanje
(dve sobi in kuhinjo) iščem za takoj v novi ali stari hiši. Plačam do 3000 kron mesečno. — Ponudbe na Aloma Company pod »G. J. Takoj«. 9901

Iščem mesečno sobo,
grem event. tudi kot sostanovalec. — Ponudbe na: A. Babka, Ljubljana, Kongresni trg. 9940

Mesečno sobico
s posebnim vhodom in hrano išče gospodična. Najemnino plača naprej. — Ponudbe pod »Sobico oddam/9992« na upravo »Slov. Naroda«.

1 ali 2 elegantno meblovani sobi
v bližini pošte ali glavnega kolodvora išče za takoj samec. — Ponudbe pod »A. B./9953« na upr. »Slov. Naroda«.

Meblovana soba
s posebnim vhodom, prav čedna, se takoj odda gospodu. Električna luč. — Ponudbe pod »Elektrika 9972« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Lepa soba
v bližini univerze se išče za boljšega dijaka-filozofa za 1. oktober. Cena s kurjavo, razsvetljavo in event. jutranjo kavo Ponudbe pod »Lepa soba 9921« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Dijakinja
išče stanovanje s hrano pri obitelji brez otrok, tako da bi imela svojo sobo. Predvsem se reflektira na rodbine kakega učitelja ali profesorja. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 9987

Dve sobi
(meblovani) v novi hiši v mestu, visoko pritličje, oddam v najem samo gospodu (samcu). — Pogoj: plačilo najemnine za dve leti naprej. — Ponudbe pod »Udobno stanovanje/9959« na upravo »Slov. Naroda«.

Na stanovanje in hrano
se sprejmeta dva dijaka ali dva preprosta gospoda. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 9952

Lepa zračna soba
(meblovana) z balkonom, v novi vili na Prulah 17 se odda mirnemu gospodu; event. dvema skupaj. — Naslov pove uprava »Sl. Naroda«. 9989

Službe

Mesta sobarice
išče boljša mlada dekle samo pri boljši družini. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 9895

Prodajalka,
prvovrstna moč, išče mesta. Gre tudi na deželo. — Ponudbe pod »M. N. 9936« na upravo »Slov. Naroda«.

Išče se moški ali izurjena ženska
plačilna natakarica in pomožna natakarica za kavarno »Narodni dom«. 9998

Vzgojiteljica
se sprejme k 2 in pol letni deklici in 9 letnemu dečku. — Ponudbe se prosi na naslov: Gjuro Valjak, Maribor. 9994

Mlad poslovodja,
vešč vseh trgovskih poslov, želi nastopiti takoj mesto. — Ponudbe naj se pošljejo pod »Dobra moč/9896« na upravo »Sl. Naroda«.

Šivilja,
katera je zmožna perfektno izdelovati damske obleke, se sprejme v privatno hišo. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 9979

Prodajalka,
starejša moč, vešča tudi pisarniških del, išče primerne službe. Gre event. tudi na deželo. — Ponudbe pod »Vestnost/9984« na upravo »Sl. Naroda«.

Kontoristinja
vešča samostojne korespondence, knjigovodstva ter vseh pisarniških del, išče službe v Ljubljani. — Ponudbe na upravo »Sl. Naroda« pod »Kontor/9928«.

Mlad trgovski pomočnik,
izučen trgovine mešanega blaga, išče službe za takoj kot pomočnik ali poslovodja. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 9996

Korespondentinja,
vešča slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, perfektna stenografinja večletno prakso, se sprejme. Le prvovrstne moči naj pošljejo svojo ponudbo in strojepiska, z nudbe na: E. Vajda, Čakovec. 9815

Pisarniška moč,
prvovrstna, z znanjem več jezikov, knjigovodstva, stenografije, strojepisja, dober korespondent in organizator v raznih strokah, izvežban, išče primernega mesta (kot vodja, korespondent, inkasator, skladiščnik ali repres. potnik). — Ponudbe pod »Agilen in verziran/9909« na upravo »Slov. Naroda«.

Službe išče
gospodična z večletno prakso. Vešča je slovenskega, nemškega in italijanskega jezika. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 9971

Prodajalka
mešane stroke, starejša zanesljiva moč, želi primerno mesto na deželi ali v mestu; gre tudi kot blagajničarka. — Vprašanja pod »Vestna/9942« na upravo »Slov. Naroda«.

Šivilja,
samostojna in izurjena, želi premeniti kraj. Gre tudi v trg ali kako večjo vas. Naselila bi se stalno. — Ponudbe pod »Stalno 9817« na upravo »Slov. Naroda«.

Dobro izurjen manufakturist
(mlajša moč) se išče za špecijalno trgovino na debelo. — Nastopi lahko takoj. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«.

Učenec
iz boljše hiše se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Hrana in stanovanje v hiši. — Ponudbe je poslati na tvrdko Josip Škerl, Sevnica ob Savi. 9986

Absolventinja
meščanske šole in trgovskega tečaja, pridna in vestna, išče primerne službe; prvi mesec gre tudi brezplačno. — Ponudbe pod »Zanesljiva 9991« na upravo »Slov. Naroda«.

Lokali

Skladišče,
primerno za moko in ostale deželne pridelke v bližini glavnega (južnega) kolodvora, se išče. — Ponudbe na naslov: Mirko Stefanovič, Gorupova ul. št. 3. II. nadstr. 9945

Trgovina
s papirjem ali galanterijo, dobro idoča, ali primeren lokal, se išče. — Ponudbe pod Dobro mesto/9845 na upravo »Sl. Naroda«.

Dopisovanje

Ženitna ponudba.
Mladenič, 37 let star, zdrav, s kapitalom, išče znanja z gospodično ali vdovo brez otrok s kakšno industrijo ali posestvom radi ženitve. — Resne ponudbe pod »Reelno/9933« na upravo »Sl. Naroda«.

Znanja želi
mlada simpatična gospodična lepega značaja in zunanjosti z boljšim gospodom. — Ponudbe s sliko na upravo »Slovensliko na upravo »Sl. Naroda« pod »Elza/9977«.

Ženitna ponudba.
Slovenec, živeč v tujini, 32 let star, z večjim kapitalom, se želi radi pomanjkanja znanja seznaniti z gospodično, katera ima kako trgovino, najraje pa na prometnem kraju gostilno. — Le resne ponudbe pod »Slovenec/9970« na upravo »Sl. Naroda«. 9970

Posojila

Amerikanci pozor!
Kdo posodi dobro situiranemu trgovcu na sigurno mesto, na prvo vknjižbo posestva 150.000 Din proti visokim obrestim. Sprejme se tudi brez soudeležbe družabnik ali da dam posojitelju krasno stanovanje. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Varno naloženo/9680«.

Razno

Zastavice,
zalepke za srečolov in šaljivo pošto priporoča M. Tičar, Ljubljana. 8109

Vsakovrstne čevlje, gamaše,
sportne čepice, bombaž in volno za pletenje vseh barv nudi vedno najceneje: Razpošiljalnica »Konkurencija«, Ljubljana, Zgornja Šiška. 8159

Novi vinski sodi
(bačve) v vseh velikostih se dobe in popravljajo pri Fran Repiču, Ljubljana, Trnovo. 9993

Otroški vozički
po znižani tovarniški ceni v veliki izbiri vsakovrstnih modelov. — Tribuna, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 9879

Kot sostanovalec
se sprejme na stanovanje gospod ali dijak. Električna razsvetljava. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 9975

Telovadni zavod,
v katerem se goji masaža in telovadba za okrepitev in razvoj telesa ter da se prepreči skrivljenje hrbtenice. Zavod se nahaja v Stritarjevi ulici št. 7/I, zadnji trakt. 9404

Mizarska dela
in parketirane pode izdelujem solidno in po najnižjih cenah. Se priporočam slavnemu občinstvu Franjo Žganjar, Stožice pri Ljubljani (baraka) 9041

Katera boljša rodbina
bi vzela triletnega fantka v vso oskrbo za en mesec proti dobri plači. — Ponudbe pod: »3 leten 9983« na upravo »Slov. Naroda«.

Za svoj dom
kot temeljni kamen ali preskrba za družino je tudi od nečlanov vsaka vloga od 10 Din dalje. Zelo ugodno obrestovanje pri »Mojmir«, registr. kreditni in stavbni zadrugi, Maribor, Rotovški trg št. 1. Posluje vsako sredo in nedeljo od 9. do 11. ure dopoldne. 9868

Sotrudniki
iz raznih mest in trgov Slovenije, sposobni za posredovalne in informacijske posle za večje socijalno in trgovsko podjetje v Mariboru, dobe postranski zaslužek, event. stalno mesto. — Samo pismene ponudbe pod »Informator« Mar. Stan, Rotovški trg 1. 9867

ŠOLSKE KNJIGE ZA VSE ŠOLE
ter šolske potrebščine
priporoča
NARODNA KNJIGARNA, LJUBLJANA
Prešernova ul. 7